

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
23 HAZİRAN 2025

Ekonomide Son Geliřmeler

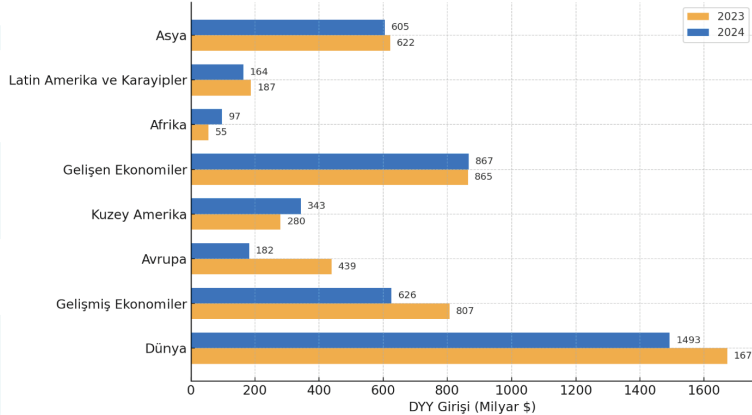
- 03 UNCTAD: DÜNYA YATIRIM RAPORU 2025
- 04 ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU İSTATİSTİKLERİ
- 05 ÖDEMELER DENGESİ
- 09 PARA POLİTİKASI KURULU KARARI
- 10 CİRO ENDEKSLERİ
- 12 TİCARET SATIŞ HACİM ENDEKSİ
- 14 HİZMET ÜRETİM ENDEKSİ
- 16 İNŞAAT ÜRETİM ENDEKSİ
- 17 YURT DIŞI ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ
- 19 ÜCRETİLİ ÇALIŞAN İSTATİSTİKLERİ
- 20 KONUT FİYAT ENDEKSİ
- 21 KONUT SATIŞ İSTATİSTİKLERİ

“Küresel Doğrudan Yabancı Yatırımlarda Düşüş Devam Ediyor”

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı’nın (UNCTAD) World Investment Report 2025 raporuna göre küresel doğrudan yabancı yatırımlar (DYY), 2024 yılında %11 azalarak 1,5 trilyon dolara geriledi. Böylece DYY, ikinci yıl üst üste düşüş kaydetmiş oldu. Rapor, başta ticaret gerilimleri, jeopolitik bölünme ve küresel ekonomide artan dalgalanmaların, yatırım iştahını zayıflattığını ortaya koyuyor.

Bu düşüşte özellikle gelişmiş ekonomiler ağır darbe aldı. Gelişmiş ekonomilerde DYY %22 azalırken Avrupa’daki düşüş %58 gibi sert bir orana ulaştı. Almanya (-%89), İspanya (-%39), İtalya (-%24) ve Fransa (-%20) gibi büyük Avrupa ülkelerinde yatırımlar önemli ölçüde geriledi. Kuzey Amerika %23 artışla pozitif ayrışırken özellikle ABD’de yarı iletken sektörüne yapılan büyük ölçekli yatırımlar bu artışı destekliyor. Afrika ise büyük altyapı projeleri sayesinde %75’lik rekor bir artışla dikkat çekiyor. Asya yatırımlarda hâlâ lider olsa da %3’lük hafif bir gerileme yaşadı.

Küresel Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) Akışları (2023-2024)

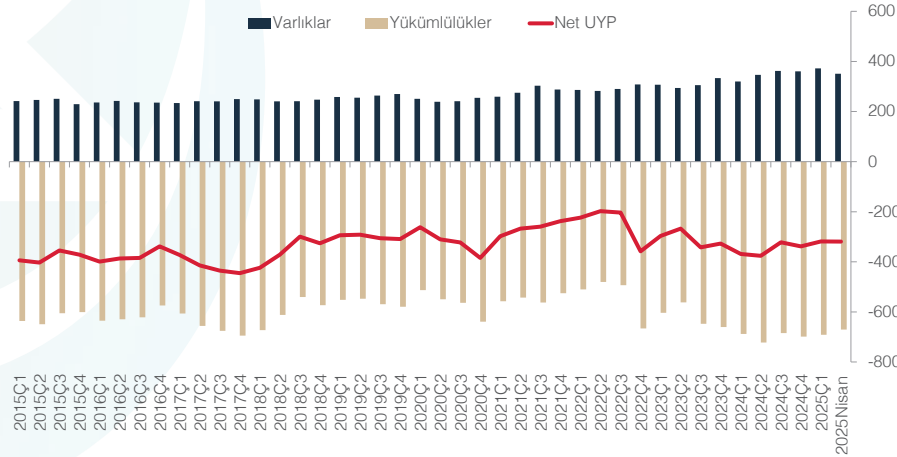
Rapor, küresel yatırım ikliminde yüksek borçlanma maliyetleri, kur dalgalanmaları, ticaret gerilimleri ve jeopolitik risklerin etkisinin giderek arttığını vurguluyor. Çok uluslu şirketlerin pandemi sonrası tedarik zinciri stratejilerini Güneydoğu Asya, Doğu Avrupa ve Orta Amerika'ya kaydırıldığı ve bu eğilimin hızlandığı belirtiliyor.

“Türkiye’nin Yurt Dışı Varlıkları %5,7 Oranında Azaldı”

Türkiye'nin net Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP), 2025 yılı Nisan ayı itibarıyla -319,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşti. Bu dönemde Türkiye'nin yurt dışı varlıkları %5,7 azalarak 351 milyar dolar olurken yükümlülükleri %3 düşüşle 670,5 milyar dolar seviyesinde kaydedildi.

Bankaların efektif ve mevduat varlıkları, Nisan ayında %3,4 azalarak 54,2 milyar ABD doları seviyesine geriledi. Yıl sonuna göre değerlendirildiğinde doğrudan yatırımlar %1 artışla 68,2 milyar dolara yükselirken diğer yatırımlar %2,5 azalışla 140,4 milyar dolara indi. Rezerv varlıklar ise %11,7 oranında düşerek 138,1 milyar dolar olarak kaydedildi.

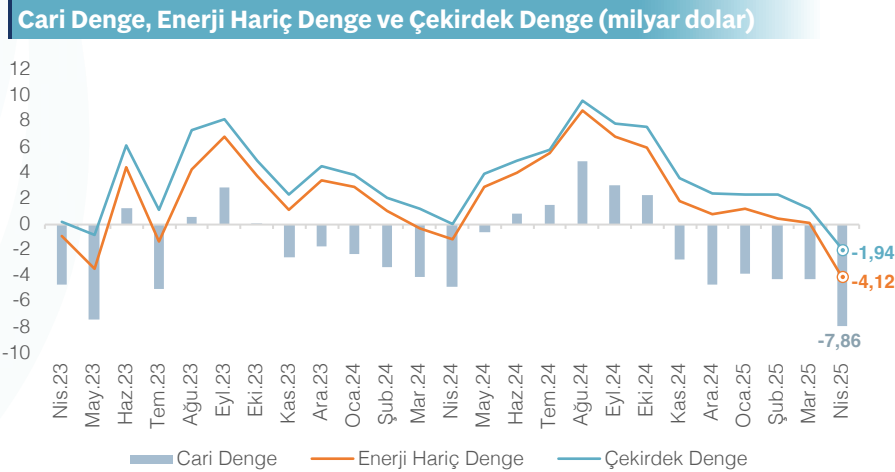
Uluslararası Yatırım Pozisyonu (Stok, Milyar ABD Doları)

Uluslararası Yatırım Pozisyonu, bir ülkenin yurt dışıyla olan finansal varlık ve yükümlülükleri ile rezerv varlıklarını belirli bir tarihteki stok değeriyle gösteren ve üç ayda bir yayımlanan istatistik tablodur.

“Cari İşlemler Hesabında 7,86 Milyar Dolar Açık”

Cari işlemler hesabı nisan ayında 7,86 milyar dolar açık verdi. Enerji hariç cari işlemler hesabı 4,12 milyar dolar açık verirken altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı 1,94 milyar dolar açık kaydetti.

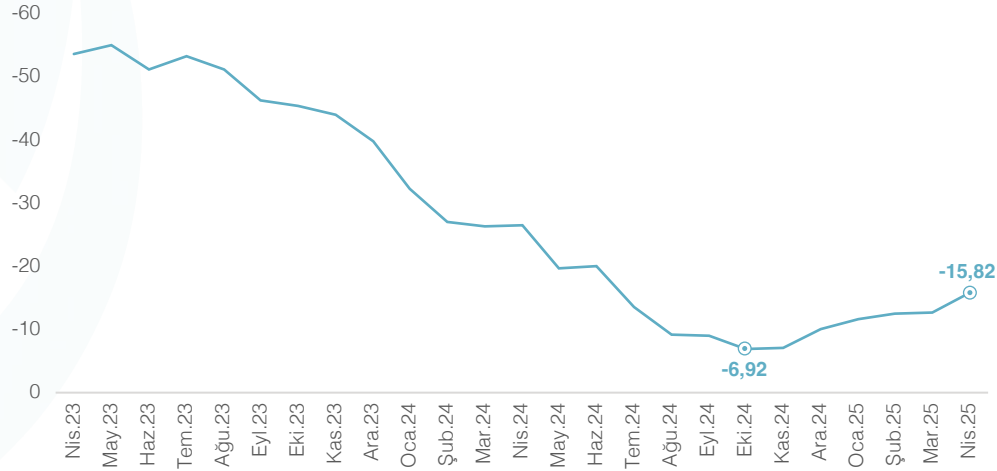

Kaynak: TCMB

“Yıllıklandırılmış Cari Açık 15,82 Milyar Dolar Oldu”

Yıllıklandırılmış cari açık nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %40,3 oranında azalırken bir önceki aya göre %23,7 artı ve 15,82 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

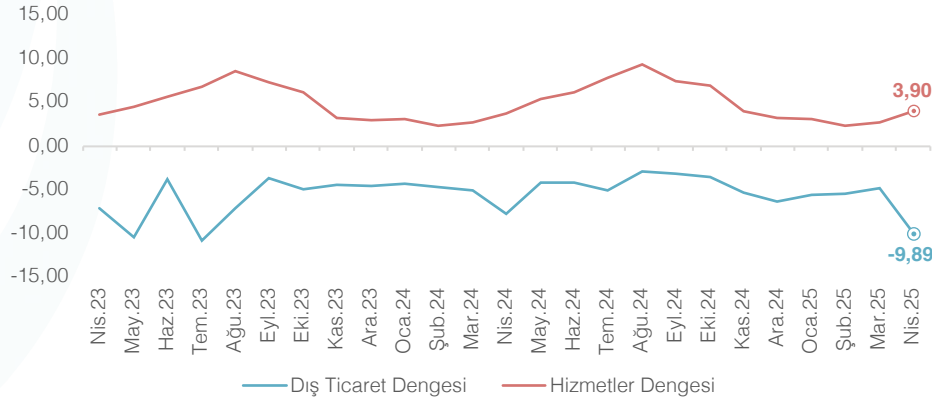
Cari Denge, 12 Aylık Kümülatif (milyar dolar)

“Dış Ticaret Açığı 9,89 Milyar Dolar Seviyesinde Gerçekleşti”

Nisan ayında bir önceki aya göre ihracat %11,4 azalırken ithalat %8,4 oranında artış gösterdi. Bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %10,8 artarak 20,7 milyar dolar, ithalat ise %16,0 oranında artarak 30,6 milyar dolar oldu. Böylece nisan ayında dış ticaret dengesi 9,89 milyar dolar değerinde açık verdi. Hizmetler dengesinde ise aylık net gelir bir önceki aya göre %44,8, bir önceki yılın aynı ayına göre %4,9 oranında arttı ve 3,90 milyar dolar değerini aldı.

Dış Ticaret ve Hizmetler Dengeleri (milyar dolar)

Kaynak: TCMB

“Doğrudan Yatırımlarda Aylık 268 Milyon Dolar Değerinde Net Çıkış”

Nisan ayında doğrudan yatırımlarda 268 milyon dolar, portföy yatırımlarında 10.877 milyon dolar ve diğer yatırımlar kaleminde 6.202 milyon dolar değerinde net çıkış gerçekleşti. Böylece, finans hesabı 17.347 milyon dolar azaldı. Resmi rezervler ise aylık bazda 24.988 milyon dolar, net hata noksan kalemi ise 230 milyon dolar azaldı.

Ödemeler Dengesi Nisan 2024-2025 Dönem Karşılaştırması (milyon dolar)

	Aylık		Ocak-Nisan Dönemi		Yıllık	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024
A-Cari İşlemler Dengesi	-7.864	-4.829	-20.301	-14.560	-15.815	-26.506
a-Dış Ticaret Dengesi	-9.891	-7.695	-25.772	-21.785	-60.364	-71.584
İhracat	20.746	18.717	86.398	81.493	262.347	252.519
İthalat	30.637	26.412	112.170	103.278	322.711	324.103
b-Hizmetler	3.903	3.721	11.995	11.952	62.035	56.796
Birincil Gelir	-1.790	-1.375	-6.298	-4.761	-17.298	-12.243
İkincil Gelir	-86	520	-226	34	-188	525
c-Diğer	-1.876	-855	-6.524	-4.727	-17.486	-11.718
B-Sermaye	-7	-10	13	-9	-104	-158
C-Finans	17.347	-3.156	9.721	2.098	-16.792	-35.290
a-Doğrudan Yatırımlar	268	-943	-501	-1.322	-4.272	-3.821
b-Portföy Yatırımları	10.877	-1.559	9.434	-1.774	-769	-11.075
c-Diğer Yatırımlar	6.202	-654	788	5.194	-11.751	-20.394
Rezerv Varlıklar	-24.988	-2.392	-36.583	-25.110	-10.915	-5.982
Net Hata Noksan	230	-709	-6.574	-8.443	-11.788	-14.608

*NOT: Finans hesabında negatif değerler giriş, pozitif değerler çıkış anlamına gelmektedir.

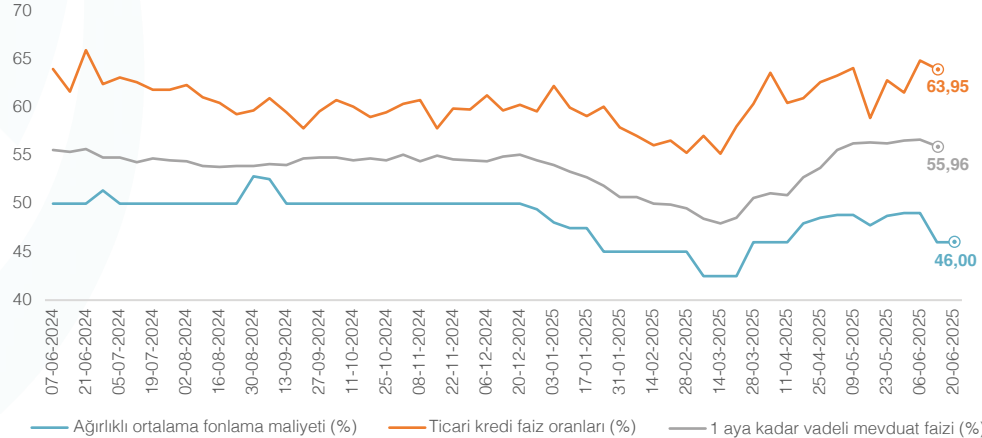
* Tablodaki değerler ödemeler dengesi analitik sunumundan elde edilmiştir.

Kaynak: TCMB

“Merkez Bankası Politika Faizini Sabit Tuttu”

Merkez Bankası, geçtiğimiz hafta gerçekleştirdiği haziran ayı Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini %46, gecelik borç verme faiz oranını %49 ve gecelik borçlanma faiz oranını %44,5 seviyesinde sabit tutma kararı aldı. Toplantı sonrası yayımlanan metinde enflasyonun ana eğiliminin mayıs ayında gerilediği ve öncü göstergelerin haziran ayında da bu eğilime işaret ettiği değerlendirildi. Bununla birlikte metinde jeopolitik riskler ile küresel ticarete artan korumacılık eğilimlerinin dezenflasyon süreci üzerinde olumsuz etkiler oluşturabileceği vurgulandı.

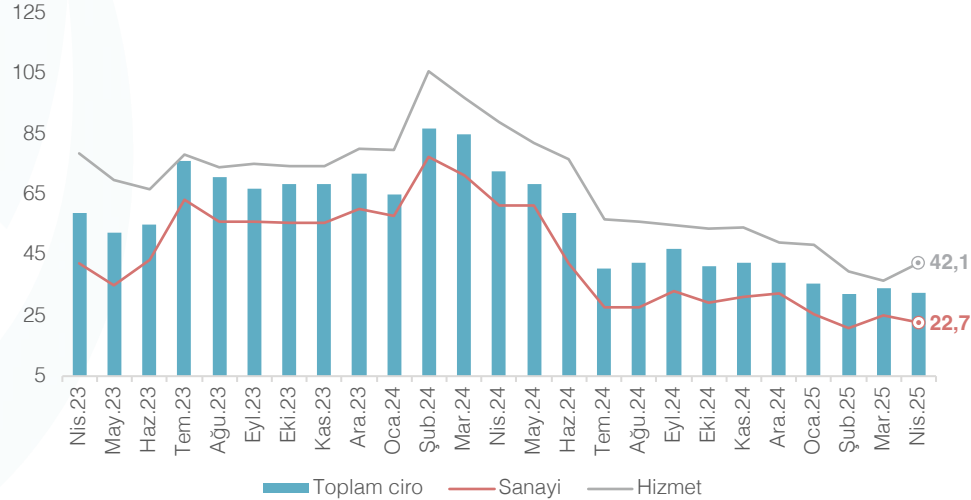
MB Politika Faizi, Ticari Kredi ve Mevduat Faizi (%)

“Toplam Ciroda Yıllık %32,7’lik Artış”

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerini kapsayan ciro endeksi nisan ayında bir önceki aya kıyasla %0,8 kısmi bir artış kaydetti. Yıllık artış oranı ise %32,7 oldu. Alt kırılımlar incelendiğinde ise hizmet sektörü cirosu %42,1, inşaat sektörü cirosu %41, ticaret sektörü cirosu %34,6 ve sanayi sektörü cirosu %22,7 oranlarında arttı.

Ciro Endeksleri Yıllık Değişim Oranları (%), Nisan 2025

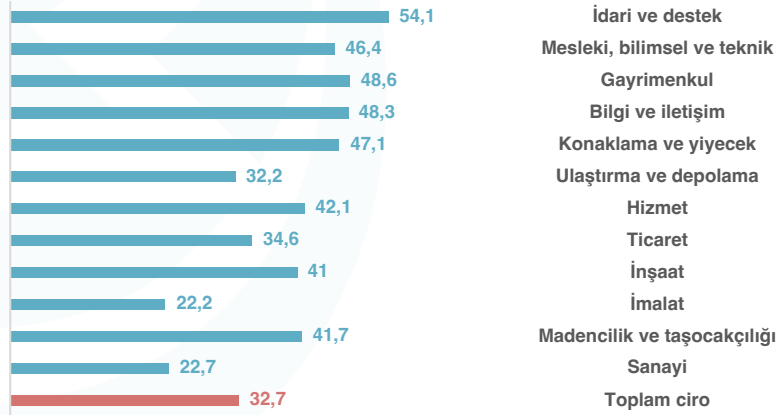

Kaynak: TÜİK

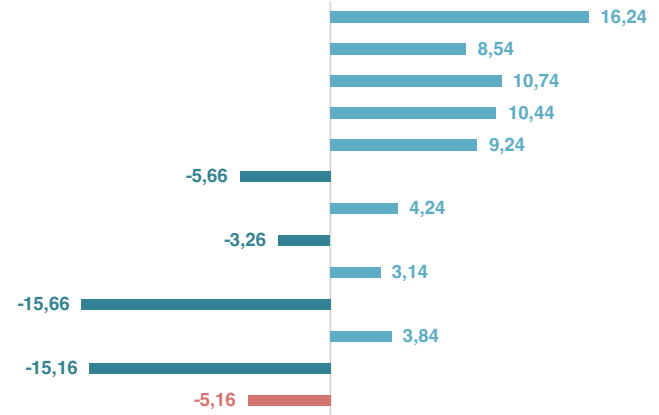
“Toplam Ciro Enflasyonunun Altında Kaldı”

Endeksin sektörel kırılımları incelendiğinde idari ve destek ve gayrimenkul sektörlerinde sırasıyla yıllık %54,1 ve %48,6’lık artış görüldü. Bu sektörü bilgi ve iletişim (%48,3) ve konaklama ve yiyecek (%47,1) sektörleri izledi. TÜFE’deki yıllık değişimin kullanılması ile enflasyondan arındırılan reel ciro endeksine göre ise toplam ciro enflasyonunun gerisinde kaldı. Sanayi, imalat, ticaret, ulaştırma ve depolama sektörleri de enflasyonun altında kalan sektörler oldu.

Ciro Endekslerinde Yıllık Değişim Oranları (%)

Reel Ciro Endeksleri Yıllık Değişim Oranları (%)

“Ticaret Satış Hacminde Yıllık %9,6 Artış”

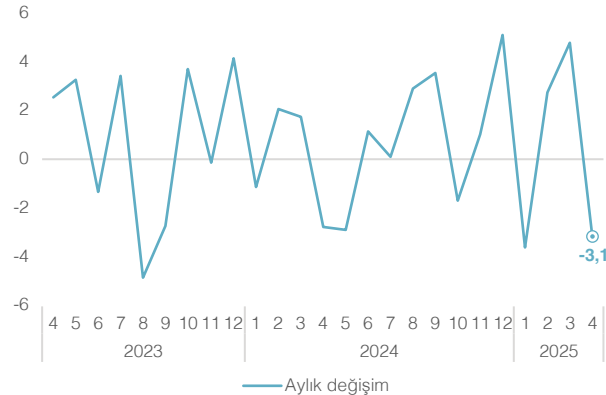
Ticaret satış hacmi nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %9,6 oranında arttı. Aynı ayda motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı için satış hacminde ise %13,8 artış görüldü. Toptan ticaret satış hacminde %8,0, perakende ticaret satış hacminde ise %11,5 artış kaydedildi.

“

Ticaret satış hacim endeksi, ticaret sektöründe faaliyet gösteren farklı tür ve büyüklükteki girişimlerin satış hacimlerini aylık olarak ölçüyor.

”

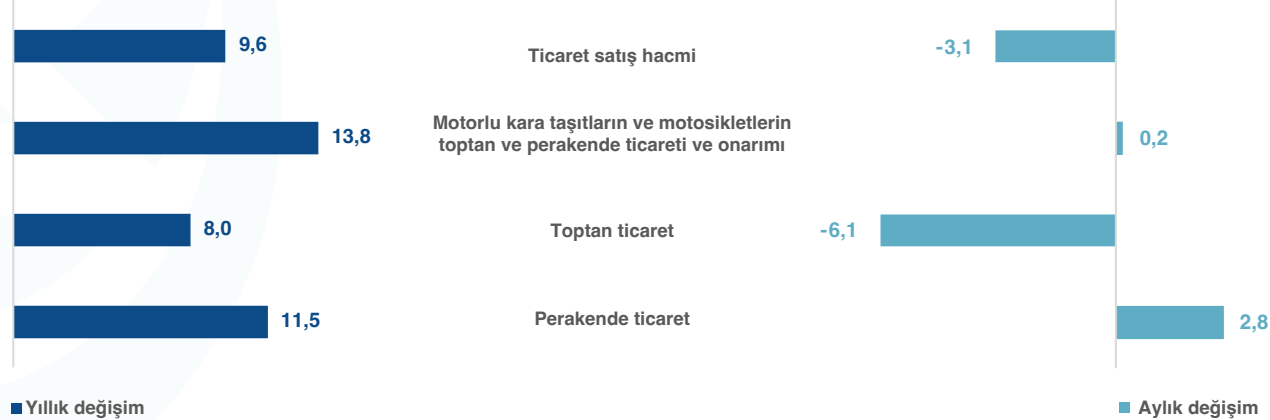
Ticaret Satış Hacmi Yıllık ve Aylık Değişim Oranları (%), Nisan 2025

“Endekste Aylık %3,1 Oranında Azalış”

Ticaret satış hacmi endeksi bir önceki aya göre %3,1 oranında azaldı. Endeksin alt detaylarına bakıldığında motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı için satış hacminde %0,2 artış gerçekleşti. Toptan ticaret satış hacminde %6,1 azalış, perakende ticaret satış hacminde ise %2,8 oranında artış kaydedildi.

Ticaret Satış Hacmi Yıllık ve Aylık Değişim Oranları (%), Nisan 2025

Kaynak: TÜİK

“Hizmet Üretim Endeksinde Yıllık %4,5 Artış”

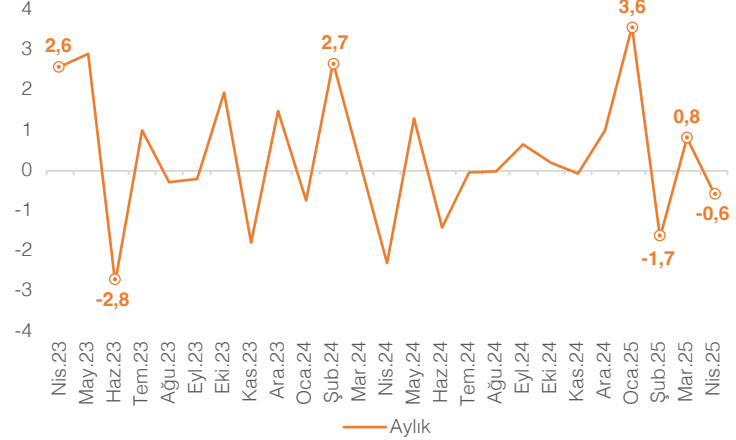
Hizmet sektörü üretim faaliyetlerinin fiyat etkilerinden arındırılmış kısa dönemli hareketlerini ölçmek amacıyla oluşturulan Hizmet Üretim Endeksi, Nisan 2025'te aylık bazda %0,6 azalış, yıllık bazda ise %4,5 artış kaydetti.

“

Hizmet Üretim Endeksi; hizmet sektöründe belirli bir dönemde üretilen çıktı hacminin, aynı sektörde belirli bir temel yılda üretilen çıktı hacmine oranı olarak tanımlanıyor.

”

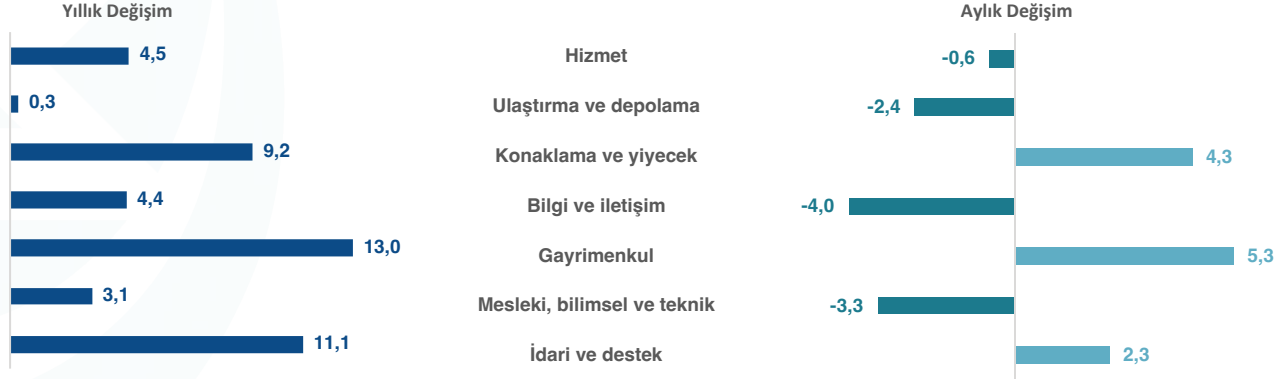
Hizmet Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

“Nisan Ayı Hizmet Üretiminde Gayrimenkul Sektörü Önde”

Hizmet üretim endeksi faaliyet gruplarına göre aylık bazda en fazla artışı %5,3 ile gayrimenkul sektöründe kaydetti. Yıllık bazda da en yüksek artış %13,0 ile gayrimenkul sektöründe gerçekleşti.

Hizmet Üretim Endeksi Aylık ve Yıllık Değişim Oranları (%), Nisan 2025

Kaynak: TÜİK

“İnşaat Üretiminde Yıllık %9,5 Artış”

İnşaat üretim endeksi, 2025 yılı nisan ayında bir önceki aya göre %1,6 oranında azalırken bir önceki yılın aynı ayına göre %9,5 arttı. Alt sektörlere göre aylık bazda bina inşaatında %1,9, özel inşaat faaliyetlerinde %1,0 ve bina dışı yapıların inşaatında %1,1 azalış görüldü. Yıllık bazda ise bina inşaatı %11,6, özel inşaat faaliyetleri %7,5 ve bina dışı yapılar %1,9 oranında artış gösterdi.

İnşaat Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

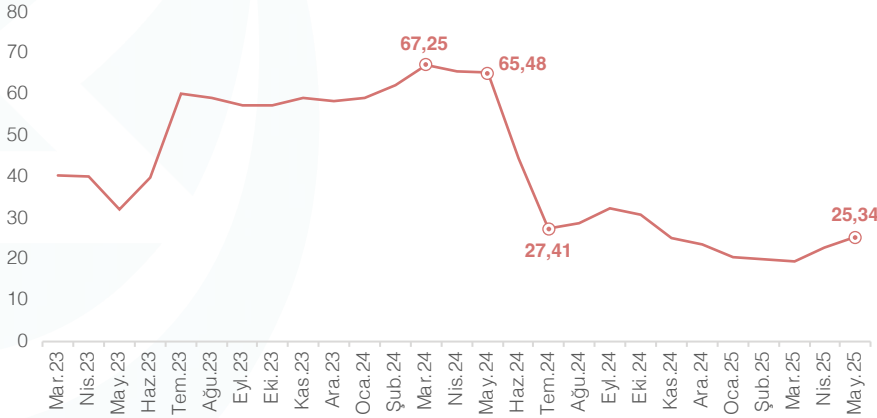

Kaynak: TÜİK

“YD-ÜFE’de Yıllık %25,34 Artış”

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) mayıs ayında bir önceki aya göre %2,40, bir önceki yılın aynı ayına göre %25,34 oranında artış gösterdi.

YD-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

“

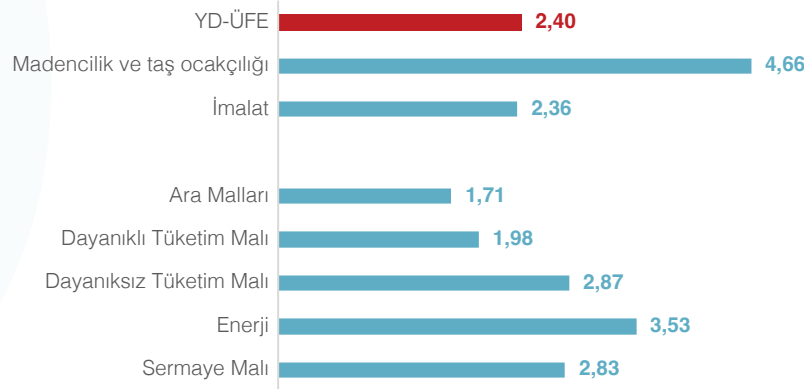
YD-ÜFE ülke içerisinde üretimi yapılan ve yurt dışına satışı söz konusu olan ürünlerin üretici fiyatındaki değişimleri göstermektedir.

”

“YD-ÜFE Enerjide Aylık %4,03 Azaldı”

Sanayinin sektörlerinde aylık değişimler incelendiğinde fiyatların madencilik ve taş ocakçılığında %4,66, imalatatta %2,36 arttığı görülüyor. Ana sanayi gruplarında ise fiyatlar ara mallarında %1,71, dayanıklı tüketim mallarında %1,98, dayanıksız tüketim mallarında %2,87, enerji 3,53 ve sermaye mallarında %2,83 oranlarında artış kaydetti.

YD-ÜFE Aylık Değişim Oranları (Mayıs, %)

Kaynak: TÜİK

“Ücretli Çalışan Sayısı Tüm Sektörlerde Artış Kaydetti”

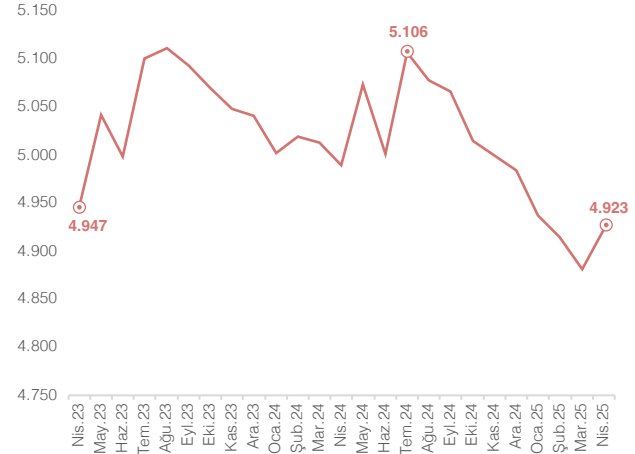
Nisan 2025'te sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörlerinde toplam ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre %2,4 artarak 15 milyon 658 bin 462 kişiye ulaştı. Genel olarak tüm sektörlerde artış yaşanırken sanayi sektöründe yıllık bazda %1,3'lük düşüş kaydedildi. Bu düşüşün etkisi Temmuz 2024'ten itibaren gözlenmeye başlandı. Öte yandan aynı dönemde inşaat sektöründe %7,3; ticaret ve hizmet sektörlerinde ise %3,6 oranında artış gerçekleşti.

Aylık bazda ise toplam ücretli çalışan sayısı bir önceki aya göre %0,7 oranında arttı. Alt sektörler incelendiğinde inşaat sektöründe %2,4; ticaret-hizmet sektöründe %0,6 oranında artış gerçekleşti. Geçtiğimiz ay düşüş gösteren sanayi sektörü ise bu ay %0,4'lük artışla yeniden yükselişe geçti.

Ücretli Çalışan Sayılarının Sektörlere Göre Dağılımı, Nisan 2025

Sektörler (Bin Kişi)	Nisan 2025	Nisan 2024	Yıllık Değişim (%)
Toplam (Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler)	15.658.462	15.28.223	2,4
Sanayi	4.922.729	4.989.612	-1,3
Madencilik ve taş ocakçılığı	139.583	141.612	-1,2
İmalat	4.577.290	4.644.543	-1,4
Elektrik, gaz, buhar	141.303	136.721	3,4
Su temini; kanalizasyon	64.553	67.030	-3,7
İnşaat	1.860.031	1.733.280	7,3
Ticaret ve hizmetler	8.875.702	8.566.331	3,6
Ticaret	3.399.993	3.286.274	3,5
Ulaştırma ve depolama	1.274.713	1.210.071	5,3
Konaklama ve yiyecek	1.322.228	1.225.568	7,9
Bilgi ve iletişim	294.462	288.731	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	355.218	339.360	4,7
Gayrimenkul	125.642	120.793	4
Mesleki, bilimsel ve teknik	664.387	649.111	2,4
İdari ve destek	1.439.059	1.446.423	-0,5

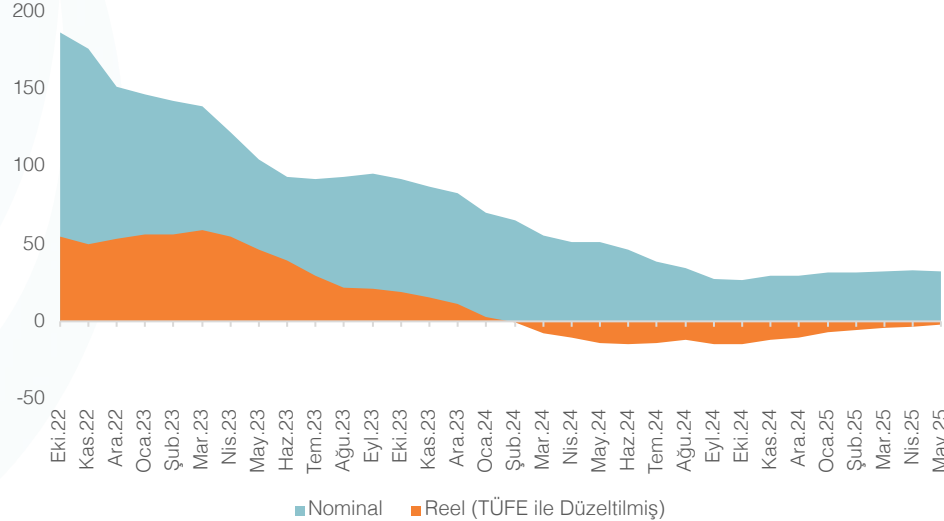
Yıllık Bazda Sanayide Ücretli Çalışan Sayısı (Bin kişi)

“Konut Fiyat Endeksinde Yıllık %32,3 Artış”

Konut fiyat endeksi (KFE) Mayıs 2025'te bir önceki aya göre %3,4, bir önceki yılın aynı ayına göre nominal olarak %32,3 oranında artış gösterdi. TÜFE ile düzeltilmiş KFE'ye göre reel olarak konut fiyatları bir önceki yılın aynı ayına göre %2,3 oranında azaldı. İstanbul, Ankara ve İzmir'in konut fiyatlarında ise yıllık nominal değişimler sırasıyla %32,6, %41,4 ve %31,1 oranlarında artış şeklinde gerçekleşti.

Konut Fiyat Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

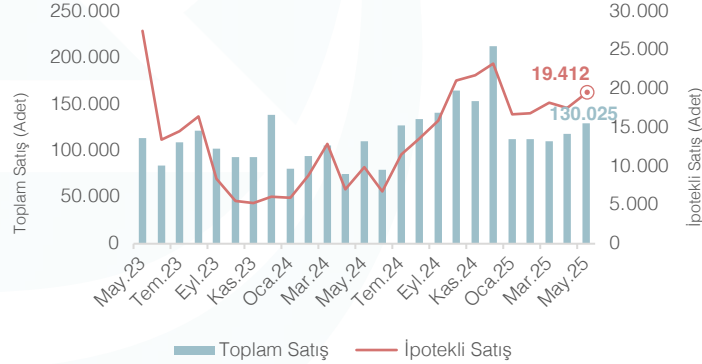
Kaynak: TCMB, TÜİK

“İpotekli Satışlarda Güçlü Artış”

Türkiye genelinde toplam konut satışları, Mayıs 2025'te geçen yılın aynı ayına göre %17,6 oranında artış gösterdi. Bu artışta özellikle ipotekli satışlarda yaşanan kayda değer yükseliş etkili oldu. İpotekli konut satışları, önceki yıla kıyasla %95,9'luk artış ile 19 bin 412 adet olarak gerçekleşti. Böylece ipotekli satışların toplam satışlar içerisindeki payı %14,9 oldu.

Konut satışları içerisinde hem ilk el hem de ikinci el satışlarda artış gözlemlendi. Mayıs ayında ilk el konut satışları geçen yıla göre %11,2 oranında artarken ikinci el satışlarda ise %20,6'lık artış kaydedildi. Ayrıca mayıs ayında yabancılara yönelik konut satışları %14,2 oranında azalarak 1.771 adete geriledi. Bu satışların toplam konut satışları içerisindeki payı ise %1,4 oldu.

Konut Satışları (Türkiye)

Satış Şekline ve Satış Durumuna Göre Konut Satışları (Türkiye)

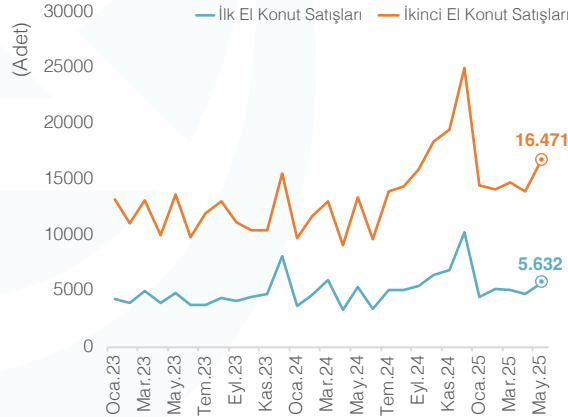
(Adet)	Mayıs			Ocak - Mayıs		
	2025	2024	Değişim (%)	2025	2024	Değişim (%)
Satış Şekline Göre Toplam Satış	130.025	110.588	17,6	584.170	465.761	25,4
İpotekli Satış	19.412	9.909	95,9	88.606	44.602	98,7
Diğer Satış	110.613	100.679	9,9	495.564	421.159	17,7
Satış Durumuna Göre Toplam Satış	130.025	110.588	17,6	584.170	465.761	25,4
İlk El Satış	39.546	35.558	11,2	174.055	147.899	17,7
İkinci El Satış	90.479	75.030	20,6	410.115	317.862	29,0

Kaynak: TÜİK

“Mayıs Ayında İstanbul’da 5 bin 632 İlk El Konut Satışı Gerçekleşti”

Türkiye genelinde en fazla konut satışının gerçekleştiği iller sırasıyla İstanbul (22.103), Ankara (11.975) ve İzmir (7.817) oldu. Buna karşılık en düşük satış rakamlarına sahip iller ise Ardahan (48), Bayburt (67) ve Gümüşhane (91) olarak kaydedildi. İstanbul’daki ilk el konut satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,5 artarak 5 bin 632 konut olarak gerçekleşti. Yabancılar yapılan konut satışlarının da ise en çok tercih edilen iller İstanbul (648), Antalya (594) ve Mersin (145) oldu.

Konut Satışları (İstanbul)

Kaynak: TÜİK

Yabancılar Yapılan Konut Satışları (İstanbul)

Kaynak: TÜİK

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr